

323.24

Deres ref
200405463-/BGUS

Dato
09.02.2005

Høringsmerknader til: Forslag om å innføre obligatorisk mekling ved samlivsbrudd for samboere med felles barn og å oppheve barnelovens definisjon av vanlig samværsrett
2004/05463
-653

LUPE's perspektiv

LUPE er en organisasjon for utviklingshemmede, pårørende og (hjelpe)verger. Alt av norsk lov- og regelverk angår vår målgruppe som øvrige samfunnsborgere, noe har mer, og noe spesielt mye å si for gruppa. Uansett er perspektivet LUPE må anvende det at vi primært representerer mennesker med mentale og kommunikasjonsmessige begrensinger, og de menneskene som har det primære ansvaret; foreldrene.

I. Almene vurderinger

1. Siden samboerskap nå er en vanlig samlivsform er dette den formelle familieformasjon og reelle oppvekstbasis for svært mange med barn, setter vi pris på at lovverket tilpasser seg denne virkeligheten. Slik sett skulle vi gjerne også se ny lovgiving som forplikter samboere som blir foreldre til formalisering av forholdet mellom foreldrene og i forhold til barna, både når det handler om fellesbarn og når det gjelder særkullsbarn som vokser opp med samboerpartene som mor og far i den familien som lever med hverandre i hverdagen. Det skulle også, slik vi ser det, handle om fleksibelt og individuelt tilpasset forpliktende avtale i forholdet mellom barnet og biologiske foreldre som ikke bor sammen med barnet.

2. Oppheving av en rigid definisjon av "vanlig samvær" ønsker vi velkommen når det samtidig bebudes individuell tilpasning av samværsavtale. Det er nesten ikke grenser for hvor mange individuelle og bevegelige faktorer som kommer inn i bildet når det gjelder å få avtalene til å fungere. Den formelle avtalen basert på begrepsinnholdet i "vanlig samværsrett" har hatt sine fornuftige sider, men det er ikke ofte at kartet har stemt med det "kupert" terrenget. Satsing på fleksibilitet og velvilje hos elskende mennesker som har forlatt hverandre, men har et moralsk felles foreldreansvar, er statistisk temmelig uberegnelig. Nødvendig forstand, følelsesmessig stabilitet og sjølforglemmede erkjennelse av plikt kan mer påregnes når partene blir besteforeldre til felles barnebarn. Dette gjelder enten det handler om ekteskap eller samboerskap.

Vi vurderer ut fra et alment perspektiv lovendringsforslaga som skal kommenteres som betimelige.

II. Når perspektivet er familie med barn med utviklingshemming

Vi kan vel uten sterke krav til dokumentasjon hevde som temmelig normalt at et barn med medfødt eller ved skade eller sykdom utviklings- og funksjonshemming som oftest av foreldrene oftest oppleves som dramatisk påkjenning; som om alle forventninger til

det å bli foreldre til et nytt menneske i verden er urettferdig og urimelig torpedert. I våre rekker, i organisasjonssammenheng og særlig i likemannsarbeidet, ser vi hvor dramatisk vanskelig, umiddelbart og på lenger sikt, slik lagnad er. I altfor mange tilfeller, både når ekteskap var inngått, omtrent likt når det gjelder samboerskap, og aller mest når mor fra begynnelsen er aleine med omsorgsansvaret, ser vi at samfunnets mangelfulle ansvarstaking for barnets velferd overlater det meste av byrder, påkjenninger og livsvarig ansvarsopplevelse til den ene av foreldrene.

Konklusjon:

1. LUPE slutter seg til lovendring som innfører at obligatorisk mekling ved samværsbrudd skal omfatte foreldre i samboerskap og ønsker at det og skal omfatte spørsmålet om ansvarsfordeling mellom foreldre som ikke har bodd sammen.

Hva angår avvisning av retten til utvidet barnetrygd må den ansvarstakende foreldren ikke rammes av at den andre foreldren ikke møter opp i meklingsmøte.

2. LUPE slutter seg til oppheving av Barnelovens definisjon av “vanlig samværsrett”.

3. LUPE understreker at det, uansett lovendring, er nødvendig at barnets velferd sikres best mulig ved samfunnets prioritering av faglig og økonomisk innsats rettet mot det enkelte barn og de menneskene barnet reelt er avhengig av. Fleksibilitet og høyde for individuell faglig oppmerksomhet over tid er avhengig av faglig dyktighet og ressursmessig romslighet.

Alle barns velferd skal på fellesskapets vegner ivaretas forvaltningsmessig, faglig og økonomisk primært på kommunenivået. På dette nivået er det etablert ordninger som er ment å sørge for slik velferd og omsorg. LUPE møter, særlig gjennom erfaring med likemannsordninga, problem og konflikter som handler om det stadig større spriket mellom på den ene sida kommunens oppgaver og ansvar, på den andre sida handlingsrom i forhold til økonomi og fagkompetanse. Skal kommunenivået kunne leve opp til de konstruktive og positive intensjonene som vi mener å se ligger til grunn for eksisterende lovverk og de aktuelle lovendringene må nødvendige ressurser tilføres det primære forvaltnings- og fagnivået om intensjoner skal føre til målrettet praksis.

Når det spesielt gjelder vår målgruppe handler det også om styrking av habiliteringstjenestene ved helseforetaka. På sitt beste har denne spesialisthelsetjenesten vært og er den avgjørende instans som ivaretaker av og sikkerhetsnett for godt liv for barn med funksjonshemminger og deres familier.

4. LUPE benytter også denne høringa til å etterlyse statlig ansvarstaking for at kunnskaper om utviklingshemmede og generelt funksjonshemmede barn får langt større oppmerksomhet i pensum for alle relevante grunnutdanninger og når det gjelder forskning.

Etter fullmakt fra LUPE's landsstyre

Astrid Aarø Engen